

במשנתם (סנהדרין לו, א). "כל המקיים נפש אחת מישראל מעלה עליו הכתוב כאילו קיים עולם מלא, ועאכו"כ שבודאי וללא כל ספק יהיו רבים מישראל שישמעו לקריאה זו.

זאת ועוד: איתא בגמרא (שבת נה, א. וראה כת"ם חלק אה"ע סמ"ז) "אם לפניך גלוי להם מי גלוי?! היינו, שאפילו כאשר גלוי וידוע לפני הקב"ה שלא יקבלו את המחאה, אין זה פוטר מחיוב המחאה – "להם מי גלוי?! וכפי שרואים במוחש, לדאבוננו, שישנם כו"כ ענינים שרבנים עוררו אודותם, ובעיונותינו הרבים לא תוקנו הדברים, ואעפ"כ, לא נמנעים הרבנים לחזור ולעורר על הדברים פעם נוספת!

זכורני מתקופת הילדות שפגשתי את המלמד שלי לשבת וללמוד בתשעה באב, ולשאלתי לפשר הדבר, הרי אין ללמוד בת"כ כי אם דברים מסויימים כו"כ? – השיב לי: הלואי שזה יהי' החטא שלי! – "אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא" (קהלת ז, כ). ולכן, אם צריך להיות ענין של חטא, אזי מוטב שהחטא שלו יהי' – לימוד התורה בתשעה באב... ועד"ז בעניננו: הלואי שהחטא היחידי יהי' – ההוכחה על הצורך בלימוד פנימיות התורה למרות החשש ד"מצוה על אדם שלא לומר דבר שאינו נשמע"... והעיקר הוא – כאמור – שבודאי יהיו רבים מישראל שישמעו לקריאה זו, ויתחילו ללמוד פנימיות התורה.

יא. הרב שפירא: כוונתי בעיקר ל"עולם הישיבות" – עולם בפ"ע, מעגל בתוך מעגל, כיצד יתקבל הדבר בעולם הישיבות, ומה תהי' תגובתם של ראשי הישיבות.

בכלל – לומדים בישיבות נגלה, ובנגלה גופא – מסכתות מסויימות, וגם באותם מסכתות – לא מספיקים לסיימם. וישנם רבנים שעושים רעש מדוע לא לומדים יותר בכמות כו, ולכן, קשה לדעת מה תהי' תגובתם של ראשי הישיבות על קריאה זו.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: בודאי ידוע לכת"ר שלפני שני דורות היתה התנגדות גדולה ביותר ללימוד ה"מוסר" בישיבות, בטענה שלימוד המוסר שייך לנשים ועמי-הארץ, ובשביל בני-תורה הרי זה בבחינת "ביטול תורה", ואעפ"כ, בימינו אלו נתקבל הדבר בכל הישיבות, ומעם הדבר – מכיון שנוכחו לדעת עד כמה נחוץ ומוכרח הדבר, וכמו כן מובא בנוגע ללימוד פנימיות התורה (ראה בכ"ז קונט' לימוד החסידות פ"ט).

הרב שפירא: אכן ראו בפועל בעת המהפכה ברוסי, כאשר הי' משבר נורא בכל הישיבות, שהיחידים שהחזיקו מעמד בכל הנסיגות הם – אלו שלמדו בישיבות חסידיות שבהם למדו מוסר חסידות, עניני אמונה ודעות המחזקים את האמונה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: בסיום מסכת סוטה אמרו חז"ל שבסוף זמן הגלות "בכל יום ויום מרובה קללתו משל חבירו". ולכאורה תמוה: לשם מה הודיעו לנו חז"ל ענין זה – ענין שיכול להביא לידי "מרה שחורה" ח"ו?! אלא ודאי כוונת חז"ל בזה היא – שכאשר רואים שישנה הוספה בצד לדעו"ז, "בכל יום ויום מרובה כו' משל חבירו", צריכים להוסיף בעניני קדושה, תורה ומצוותי'. ועי"ז – הנה לא זו בלבד שמבטלים את הענינים הבלתי-רצויים, אלא פועלים זאת באופן ד"כל המחלה גו' לא אשים עליך (בשלה טו, כו). מלכתחילה" (כפרש"י עה"פ – "לפי פשוטו").

ובענינינו (בהבא להלן ראה גם לקו"ש ח"י ע' 237. ועוד. קונטרס עה"ח פי"ג. קונטרס